

Hoe kweek ik *Catasetum fimbriatum*

Tekst: Pim van Bommel

Mij is gevraagd voor het NOV-blad te beschrijven hoe ik *Catasetum fimbriatum* kweek. Eerst iets over mezelf: ik werk al 32 jaar in de orchideeën en kweek al 25 jaar orchideeën voor mezelf. Eerst in de mini-Cymbidiums, later in de Paphiopedilums (venusschoentjes) als potplanten en snijbloemen. Ook werkte ik in de grootbloemige Cymbidiums. Nu al een aantal jaren in de *Vandas*snijbloemen bij Anco. Bij al deze kwekerijen heb ik er altijd een privé-collectie bij gehouden. Dit maakt je werk, en de interesse in orchideeën leuker. Voor mij is het werken met orchideeën echt een passie, mijn grote hobby. Ook ben ik al 20 jaar lid van een orchideeënvereniging, kring Groot Rotterdam.

Mijn hobbyplanten kweek ik in de *Vandakas*. Na een drukke werkdag is het heerlijk om nog even je eigen planten te verzorgen. De planten staan in een 'warme kas'. Ik kweek voornamelijk botanische orchideeën, maar heb ook een heel aantal hybriden. Mijn hobby ben ik begonnen met het kweken van Paphiopedilums, de wilde soorten. Ik raad ook iedereen aan die begint zich eerst te specialiseren in één geslacht. Er zijn zoveel soorten mooie orchideeën, maar ze moeten allemaal anders worden opgekweekt. Als je je op één geslacht richt, begrijp je beter hoe de plant groeit.

Ik kweek nog steeds *Paphiopedilum*, maar ook *Phalaenopsis*, *Bulbophyllum*, *Coelogyne*, *Dendrobium* en steeds meer miniatuursoorten. Op de plaats van één grote plant kunnen ook tien miniatuurplantjes staan. Alle planten worden warm gekweekt en staan in een grote, hoge kas, met een hoge luchtvochtigheid, goede ventilatie en worden als de zon niet schijnt 12 uur per dag belicht. Ook is er een schermdoek, ideale omstandigheden dus.

Chris Branger †

Eén van mijn favorieten

Zo kweek ik ook al jaren *Catasetum fimbriatum*, een van mijn favoriete orchideeën. Deze orchidee groeit in Brazilië in het wild. Ooit heb ik, jaren geleden in de vorige eeuw, een achterbulb van Willem Bentvelzen gekregen. Zelf vind ik het altijd leuk als ik een nieuwe plant krijg, om in de boeken op te zoeken hoe ik zo'n plant moet kweken. Of ik sla er oude NOV-jaargangen op na, of orchitheekbladen. Ook op internet vind je heel veel info. Met al die informatie wordt het er alleen niet gemakkelijker op. Ieder boek geeft andere informatie, wie moet je geloven? Door ervaring kan je de manier zoeken die bij jouw omstandigheden passen.

Catasetum fimbriatum is een plant die een jaarlijkse groeicyclus heeft. Dat vind ik ook het leuke van deze plant, in één seizoen gebeurt er van alles. Je ziet de plant echt groeien. Bij andere, langzame orchideeën moet je vaak een jaar wachten op een scheutje. *Catasetum fimbriatum* groeit, bloeit en sterft af in één seizoen.

Ik begin de cyclus na de kortste dag, 21 december. Begin januari is een mooie tijd om in de warme kas te beginnen met verpotten. De dagen lengen 's morgens en 's avonds met twee minuten per dag. Raar, maar ik kan echt zien dat de planten er op reageren. Ieder jaar pot ik mijn *Catasetum fimbriatum* opnieuw op (hij kan ook op blok, maar dat is een ander verhaal).

Ieder jaar verpotten

Ik vind dat je planten actief moet houden, dus geen planten jarenlang in dezelfde pot maar ieder jaar verpotten. Een snelgroeende orchidee gebruikt ook echt zijn oppotmengsel, dat kan je niet aanvullen met kunstmest. Haal al het oude en dode materiaal van de plant, oude dode bloemtak, wortels en dood schutblad en vliezen. Dit kan niet alleen gaan rotten, er kunnen ook schadelijke insecten in gaan zitten.

Als oppotmengsel gebruik ik middelgrove bark en perliet. Gebruik een niet al te grote pot (een stenen pot voorkomt dat de plant topzwaar wordt). Het oppotmengsel moet niet te lang nat blijven. Bij een plastic pot knip ik altijd wat grotere gaten in de potbodem, voor betere afwatering. De onderste laag blijft meestal te lang nat, terwijl de bovenkant uitdroogt. Om dit te voorkomen bedek ik de bovenste centimeter van het mengsel met een laagje perliet, dat blijft langer nat en hier worden ook de eerste nieuwe wortels gevormd. Zet de plant het liefst op gaas of een rooster zodat er ook lucht bij de wortels kan.

Oppassen met water geven

Zorg dat de nieuwe scheut voldoende ruimte krijgt, dit betekent dat de oude bulben tegen de zijkant van de pot staan. Nu is het wachten tot de nieuwe scheut verschijnt en dan is het oppassen met water geven. De nieuwe scheut is supergevoelig voor scheutrot, pas op! Water geven doe ik zo: ik zet de pot in een overpot met lauwwater en laat de pot een kwartiertje vol zuigen. Overtollig water weggooien, zo kan de plant er weer een week tegen. Bij warm weer kan je de bovenlaag nat nevelen, pas op voor de nieuwe scheut. Zorg dat de pot aan de droge kant blijft, zodat de wortels naar water gaan zoeken. Als de scheut eenmaal aan de groei is kan je steeds iets meer water geven.

Kijk uit voor de voorjaarszon. In februari kan die al voor verbranding zorgen. Ook zijn de bladeren van de nieuwe scheut gevoelig voor spint, thrips andere plaaggeesten. Met kunstmest ben ik altijd erg voorzichtig, maar van april tot de langste dag kan deze plant wel wat mest gebruiken, nooit meer dan 1 gram per liter. De plant kan veel licht hebben maar geen direct zonlicht.

Chris Branger t

De mannelijke bloem heeft een fraai gefranjerde lip, vandaar de naam *fimbriatum*

En dan ... bloemen

Als de scheut volgroeid is verandert hij in een bulb. De bloemstengel ontstaat aan de voet van de bulb. Er kunnen zowel mannelijke als vrouwelijke bloemen aan een plant komen. Er is ook veel variatie bij deze *Catasetum fimbriatum*. De bloei valt rond juni-juli. De bloemen ruiken heerlijk, citroenachtig.

Ook het katapultmechanisme is leuk om te zien. De stuifmeel pakketjes worden met kracht weggeschoten als je de 'spanveer' van de bloem aanraakt. En de plakstof die aan de stuifmeelkorrels zit lijkt wel op secondelijm. De bloem verwelkt heel snel als hij is bestoven, dus uitkijken voor de bloemen als je de plant verplaatst, bv naar een kringavond voor de keuring. De bloemen blijven een dag of tien goed. Na de bloei minder water geven. En als de bladeren geel worden (dat hoort zo) stoppen met water geven. De bladeren vallen in de herfst van de plant. Op de bulben blijven scherpe punten zitten (daar waar het blad aan vast zat). Ik heb gehoord dat dit een bescherming van de plant is, om niet door dieren te worden opgegeten. De pot leg ik nu op zijn kant, hij krijgt dan geen water, maar droogt ook niet al te erg uit.

De cyclus is nu rond, en het is weer wachten tot er uit de oude bulb weer een nieuwe scheut komt. De plant laat zelf zien wanneer hij weer wil worden opgepot. Als de nieuwe scheut 2 cm is zijn er hele kleine wortelpuntjes zichtbaar, het is dan weer rond Oud en Nieuw.

Een heel verhaal over deze plant maar *Catasetum fimbriatum* is een interessante plant, probeer hem eens. •

Ton Klaassen